

8.SINIF TÜRKÇE

FİİLİMSİLER

Konu Anlatımı, Beceri Temelli Uygulamalar ve
Çözümlü Sorular

İsim-Fiiller • Sıfat-Fiiller • Zarf-Fiiller • Örnek Cümle İncelemeleri / 25
Özgün Soru ve Çözümü

*"Türk dili, dillerin en zenginlerindedir; yeter ki bu dil, şuurla
işlensin."*

Mustafa Kemal Atatürk

FİİLİMSİLER (EYLEMSİLER)

Öğrenme Hedefi: Öğrenciler fiilimsi türlerini (isim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil) tanımlayacak, cümle içindeki kullanımlarını ayırt edecek ve boşluk doldurma etkinliklerinde doğru ekleri uygulayacaklardır.

Fiilimsi Nedir?

Fiil kök veya gövdelerine getirilen özel eklerle türetilen; ancak fiil gibi çekimlenemeyen, cümlede isim, sıfat veya zarf görevinde kullanılan sözcüklere **fiilimsi** denir. Fiilimsiler eylem anlamını yitirmezler fakat isim soylu sözcük haline gelirler.

Fiilimsi Türleri ve Ekleri Özeti

İsim-Fiil	Sıfat-Fiil	Zarf-Fiil
Ekler: -ma, -ış, -mak Kodlama: MA-Y-IŞ-MAK Örnek: Kitap <u>okumak</u> faydalıdır.	Ekler: -an, -ası, -mez, -ar, -dik, -ecek, -miş Kodlama: Anası mezar dikecekmış Örnek: <u>Tanıdık</u> bir yüz aradım.	Ekler: -ken, -alı, -madan, -ince, -ip, -arak, -dıkça, -ınca, -r...-mez Örnek: <u>Koşarak</u> içeri girdi.

1. Kendi Cümlelerini Oluştur

Aşağıdaki alanlara her fiilimsi türü için birer örnek cümle yazınız ve fiilimsinin altını çiziniz.

İsim-fiil cümlesi:

Sıfat-fiil cümlesi:

Zarf-fiil cümlesi:

2. Boşlukları Uygun Eklerle Doldur

1. Eve gel_____ (zarf-fiil) hemen ders çalışmaya başladım.

2. Sön_____ (sıfat-fiil) yangınlar ormana büyük zarar verdi.

FİİLİMSİLER: UYGULAMA VE TESPİT

Hızlı Hatırlatma: Fiilimsi Ekleri Tablosu

İsim-Fiil: -ma, -ış, -mak (Ma-yış-mak)

Sıfat-Fiil: -an, -ası, -mez, -ar, -dik, -ecek, -miş (An-ası-mez-ar-dik-ecek-miş)

Zarf-Fiil: -ken, -alı, -madan, -ince, -ip, -arak, -dıkça, -e...-e, -r...-mez, -casına, -meksizin, -dığında

Etkinlik 1: Fiilimsiyi Bul ve Türünü Belirle

1. "Kitap okumak en büyük tutkumdur." cümlesindeki fiilimsinin türü nedir?

- a) İsim-fiil
- b) Sıfat-fiil
- c) Zarf-fiil

2. "Koşan çocuk aniden yere düştü." cümlesindeki fiilimsinin türü nedir?

- a) İsim-fiil
- b) Sıfat-fiil
- c) Zarf-fiil

3. "Güneş doğunca yola çıkacağız." cümlesindeki fiilimsinin türü nedir?

- a) İsim-fiil
- b) Sıfat-fiil
- c) Zarf-fiil

4. "Gidilmedik yer bırakmadık." cümlesindeki fiilimsinin türü nedir?

- a) İsim-fiil
- b) Sıfat-fiil
- c) Zarf-fiil

5. "Gülüşüyle etrafına neşe saçıyordu." cümlesindeki fiilimsinin türü nedir?

- a) İsim-fiil
- b) Sıfat-fiil
- c) Zarf-fiil

6. "Durmaksızın çalışmaya devam etti." cümlesindeki fiilimsinin türü nedir?

- a) İsim-fiil
- b) Sıfat-fiil
- c) Zarf-fiil

Etkinlik 2: Tespit ve Listeleme

Aşağıdaki cümlelerde geçen fiilimsilerin altını çiziniz ve yanındaki boşluğa türünü yazınız.

1. Tanıdık simalar görmek beni mutlu etti.

2. Soruları düşünerek çözmek gerekiyor.

3. Yaşamak, ölmekten çok daha zordur.

4. Sararmış yapraklar yollara dökülmüştü.

5. Eve gelir gelmez derslerinin başına oturdu.

FİİLİMSİLER: BECERİ TEMELLİ ETKİNLİKLER

Etkinlik 3: Boşluk Doldurma

Parantez içindeki fiilleri istenen fiilimsi türüne uygun eklerle tamamlayınız.

1. Okula _____ (git - zarf-fiil) arkadaşımı gördüm.
2. _____ (bak - sıfat-fiil) bir gelecek hayal ediyor.
3. Her gün düzenli _____ (koş - isim-fiil) faydalıdır.
4. Film _____ (izle - zarf-fiil) uyuya kalmış.
5. _____ (gel - sıfat-fiil) haftaya sınavımız var.
6. Yanımıza _____ (uğra - isim-fiil) bizi sevindirdi.
7. Odaya _____ (gir - zarf-fiil) kapıyı kapattı.
8. _____ (bit - sıfat-fiil) projeleri teslim edin.
9. Şarkı _____ (söyle - isim-fiil) en sevdiği şeydir.
10. Hava _____ (karar - zarf-fiil) eve döndük.
11. _____ (sev - sıfat-fiil) kitapları kütüphaneye koydu.
12. Bir an önce _____ (uyu - isim-fiil) istiyordu.
13. Zil _____ (çal - zarf-fiil) dışarı çıktık.
14. _____ (unut - sıfat-fiil) dertlerini bir kenara bıraktı.
15. _____ (çalış - isim-fiil) başarıyı getirir.

Etkinlik 4: Özgün Cümle Oluşturma

Kendi hayatından örnekler vererek içinde fiilimsi bulunan 3 cümle kur.

Cümle 1 (İsim-fiil kullan):

Cümle 2 (Sıfat-fiil kullan):

Cümle 3 (Zarf-fiil kullan):

MEYDAN OKUMA: Fiilimsi mi, Çekimli Fiil mi?

Aşağıdaki cümlelerde koyu yazılan kelimelerin görevlerini (fiilimsi/çekimli fiil) inceleyerek karşılaştırınız. Aradaki farkı açıklayınız.

- A) Bu kitabı dün akşam **okudu**.
- B) **Okuduğu** kitapları kütüphaneye bağışladı.

Soru 1: "Kitap okumak ruhu besler." cümlesindeki fiilimsinin türü nedir?

Çözüm: "Okumak" kelimesi "-mak" ekini alarak **isim-fiil** görevinde kullanılmıştır.

Soru 2: "Kırılan camlar her yere dağıldı." cümlesindeki fiilimsi hangisidir?

Çözüm: "Kırılan" kelimesindeki "-an" eki onu **sıfat-fiil** yapmıştır.

Soru 3: "Eve gelince hemen yemeğe oturdu." cümlesindeki fiilimsinin türü nedir?

Çözüm: "Gelince" kelimesindeki "-ince" eki zaman anlamı katan bir **zarf-fiil**dir.

Soru 4: "Gidilmedik yol bırakmadık." cümlesindeki "gidilmedik" kelimesinin türü nedir?

Çözüm: "-dik" sıfat-fiil ekini almıştır ve "yol" ismini nitelediği için **sıfat-fiil**dir.

Soru 5: "Gülünce gözlerinin içi parlıyor." cümlesindeki fiilimsinin türü nedir?

Çözüm: "Gülünce" kelimesindeki "-ince" eki zaman anlamı katan bir **zarf-fiil**dir.

MURAT HOCA ÇÖZÜYOR – BÖLÜM 2

Soru 6: "Yazarın basılacak kitapları hazır." cümlesindeki sıfat-fiil hangisidir?

Çözüm: "Basılacak" kelimesindeki "-ecek" eki onu **sıfat-fiil** yapmıştır ve ismi niteler.

Soru 7: "Spor yapmak sağlığı korur." cümlesindeki fiilimsinin türü nedir?

Çözüm: "Yapmak" kelimesindeki "-mak" eki onu **isim-fiil** yapmıştır.

Soru 8: "Koşarak yanımıza geldi." cümlesindeki zarf-fiil hangisidir?

Çözüm: "Koşarak" kelimesindeki "-arak" eki durum bildiren bir **zarf-fiil**dir.

Soru 9: "Tanıdık bir yüz aradım." cümlesindeki "tanıdık" kelimesinin türü nedir?

Çözüm: "-dik" ekini alarak ismi nitelediği için **sıfat-fiil**dir.

Soru 10: "Gidişin beni çok üzdü." cümlesindeki fiilimsi nedir?

Çözüm: "Gidişin" kelimesindeki "-iş" eki onu **isim-fiil** yapmıştır.

MURAT HOCA ÇÖZÜYOR – BÖLÜM 3

Soru 11: "Ders çalışırken uyuyakalmış." cümlesindeki fiilimsi hangisidir?

Çözüm: "Çalışırken" kelimesindeki "-ken" eki onu **zarf-fiil** yapmıştır.

Soru 12: "Gelecek günlere umutla bakmalıyız." cümlesindeki fiilimsinin türü nedir?

Çözüm: "Gelecek" kelimesindeki "-ecek" eki ismi nitelediği için **sıfat-fiil**dir.

Soru 13: "Soru çözmek pratik kazandırır." cümlesindeki isim-fiil hangisidir?

Çözüm: "Çözmek" kelimesindeki "-mek" eki onu **isim-fiil** yapmıştır.

Soru 14: "Yağmur dindiğinde dışarı çıktık." cümlesindeki fiilimsi türü nedir?

Çözüm: "Dindiğinde" kelimesindeki "-diğinde" eki zaman anlamı katan bir **zarf-fiil**dir.

Soru 15: "Kırılmış kalpleri onarmak zordur." cümlesindeki fiilimsilerin türleri nelerdir?

Çözüm: "Kırılmış" (sıfat-fiil) ve "onarmak" (isim-fiil) olmak üzere iki fiilimsi vardır.

MURAT HOCA ÇÖZÜYOR – LGS ÖZEL (BÖLÜM 4)

Soru 16: "Onu görünce söyleyecek söz bulamadım." cümlesindeki fiilimsilerin türleri sırasıyla nedir?
A) Zarf-fiil / İsim-fiil B) Zarf-fiil / Sıfat-fiil C) Sıfat-fiil / İsim-fiil D) İsim-fiil / Zarf-fiil E) Sıfat-fiil / Sıfat-fiil

Çözüm: "Görünce" zarf-fiil, "söyleyecek" ise sıfat-fiildir. Cevap: **B**

Soru 17: Aşağıdakilerin hangisinde sıfat-fiil bir ismi nitelememiştir (adlaşmıştır)?
A) Tanıdık bir yüz... B) Gelecek günleri... C) Gelenleri karşıladık. D) Kırılmış bardak... E) Okuyan çocuk...

Çözüm: C şikkında "gelen kişiler" yerine "gelenler" denilerek adlaşmış sıfat-fiil yapılmıştır. Cevap: **C**

Soru 18: Hangisinde "-ma / -me" eki fiilimsi görevinde değildir (kalıcı isimdir)?
A) Okumayı sever. B) Danışmaya sorun. C) Gelmesini bekledim. D) Gülmesi güzeldi. E) Görmeyi istiyordu.

Çözüm: "Danışma" bir yerin adı olduğu için artık bir nesneyi karşılayan kalıcı isimdir. Cevap: **B**

Soru 19: "Koşarak yanıma geldiğinde ağlıyordu." cümlesinde hangi fiilimsi türü yoktur?
A) Zarf-fiil B) Sıfat-fiil C) İsim-fiil D) Hepsi vardır E) Hiçbiri yoktur

Çözüm: "Koşarak" (zarf-fiil), "geldiğinde" (zarf-fiil). Cümlede isim-fiil yoktur. Cevap: **C**

Soru 20: Hangisinde zarf-fiil cümleye "durum" anlamı katmıştır?
A) Gelince ara. B) Yatınca uyu. C) Gülerek anlattı. D) Sabah olunca... E) Bakıp geçti.

Çözüm: "Nasıl anlattı?" -> Gülerek. Durum anlamı katan "-erek" ekidir. Cevap: **C**

MURAT HOCA ÇÖZÜYOR – LGS ÖZEL (BÖLÜM 5)

Soru 21: "Köyüme gidip özlem gidermeyi düşünüyorum." cümlesindeki fiilimsilerin türleri?

- A) Sıfat-Zarf-İsim B) Zarf-İsim-İsim C) İsim-Zarf-Zarf D) Hepsi isim E) Zarf-İsim-Zarf

Çözüm: "Gidip" (Zarf), "gidermeyi" (İsim), "düşünüyorum" (Çekimli fiil). Cevap: **B**

Soru 22: "Bakan gözler değil, gören yürektir." cümlesindeki fiilimsi türü hangisidir?

- A) İsim-fiil B) Sıfat-fiil C) Zarf-fiil D) Kalıcı isim E) Çekimli fiil

Çözüm: "Bakan" ve "gören" kelimeleri "-an" sıfat-fiil ekini almıştır. Cevap: **B**

Soru 23: Hangisinde bir cümlede birden fazla fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Koşarak gitti. B) Eve erken gel. C) Kitap okumayı ve yazmayı sever. D) Gözleri parlıyordu. E) Sessizce bekledi.

Çözüm: C şikkında "okumayı" ve "yazmayı" olmak üzere iki isim-fiil vardır. Cevap: **C**

Soru 24: "Çözülmedik soru bırakmadım." cümlesindeki fiilimsinin türü bakımından özdeşi hangisidir?

- A) Koşan atlar B) Gidince haber ver C) Bakmak zordur D) Gülüşü hoş E) Okumaya başlamak

Çözüm: "Çözülmedik" ve "koşan" kelimeleri sıfat-fiil eklerini alarak ismi nitelemiştir. Cevap: **A**

Soru 25: Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili kelime kalıcı isimdir?

- A) Elindeki kazma ile toprağı kazdı. B) Kitap okuma saati bitti. C) Şiir yazma yeteneğı var. D) Gülme komşuna... E) Yarın gelme dedi.

Çözüm: "Kazma" bir alet ismi (kalıcı isim) olabilir. Diğerleri fiilimsidir. Cevap: **A**

ETKİNLİK ÇÖZÜM ANAHTARI

SAYFA 1: GİRİŞ ETKİNLİKLERİ

2. Boşluk Doldurma:

1. gelince / geldiğinde (Zarf-fiil)
2. sönen / sönmüş (Sıfat-fiil)
3. beslenmek / beslenme (İsim-fiil)

SAYFA 2: UYGULAMA VE TESPİT

Etkinlik 1 (Çoktan Seçmeli):

1. İsim-fiil (okumak)
2. Sıfat-fiil (koşan)
3. Zarf-fiil (doğunca)
4. Sıfat-fiil (gidilmedik)
5. İsim-fiil (gülüşüyle)
6. Zarf-fiil (durmaksızın)

Etkinlik 2 (Tespit):

1. Tanıdık: **Sıfat-fiil**
2. Düşünerek: **Zarf-fiil**
3. Yaşamak / Ölmek: **İsim-fiil**
4. Sararmış: **Sıfat-fiil**
5. Gelir gelmez: **Zarf-fiil**

SAYFA 3: BECERİ TEMELLİ ETKİNLİKLER

Etkinlik 3 (1-8):

1. gidince / giderken
2. bakan / bakacak
3. koşmak / koşma
4. izlerken / izleyip
5. gelecek / gelen
6. uğraması / uğramak
7. girince / girerek
8. bitmiş / biten

Etkinlik 3 (9-15):

9. söylemek / söyleyişi
10. kararlı / kararlılığında
11. sevdiği / sevilen
12. uymak / uymayı
13. çalışkan / çalışkanlığında
14. unutmuş / unuttuğu
15. çalışmak / çalışma

Meydan Okuma Çözümü:

A) okudu: Çekimli fiildir. Kip eki (-du) ve şahıs eki alarak yargı bildirir. Cümlelerin yüklemidir.

B) Okuduğu: Sıfat-fiildir. Fiil köküne getirilen "-dik" ekiyle türetilmiştir ve "kitap" ismini niteleyen bir sıfat görevindedir.

Fark: Çekimli fiiller yargı bildirip yüklem olurken; fiilimsiler eylem anlamını korur ancak isim, sıfat veya zarf görevinde kullanılırlar.

Not: Örnek cümle kurma etkinlikleri öğrencinin hayal gücüne bırakılmıştır. Kurulan cümlelerde fiilimsi eklerinin (-ma,-ış,-mak / -an,-ası,-mez,-ar,-dik,-ecek,-miş / -ken,-alı,-madan...) doğru kullanımı kontrol edilmelidir.